

ΗΠΕΙΡΟΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ
ΙΔΡΥΘΕΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ
ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΞΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΒΛΑΧΟΥ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΔΕ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΟΤΩΝ
ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ ΒΙΖΟΥΚΙΔΟΥ
ΕΝ ΒΕΡΟΛΙΝΩ,
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΝΑΓΝΟΣΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ ΚΟΝΤΟΠΑΝΟΥ
ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ

ΕΒΡΑΒΕΥΘΗ ΥΠΟ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ
ΕΝ ΤΗ ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙ

ΕΤΟΣ ΕΒΔΟΜΟΝ
1932

Ε.Υ.Δ. της Κ.τ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΥΠΟ

Ν. ΔΕΛΙΑΛΗ

Βιβλιοφύλακος Κοζάνης

Ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ Κοζάνης εὐρίσκεται χειρόγραφον χάρτινον, ὑπ' ἀριθ. 99 κώδικος ἐπιγραφόμενον « Νομικὸν Καμπανίας » καὶ ἀπαρτιζόμενον ἐκ σελίδων 451 σχήματος 19×15. Ἐκ τῆς σελίδος 5 ἀποσπῶ διὰ τὰ « Ἡπειρωτικά Χρονικά » τα ἐξῆς ἐπιγράμματα διὰ τὸν Θεόφιλον :

« Πρὸς τὸν Πανιερώτατον καὶ Θεοπρόβλητον ἅγιον Καμπανίας κύριον Θεόφιλον, συγγραφέα τοῦ νομικοῦ τοῦδε συντάγματος ὡς γράμματα.

*Καμπανίης μέγ' ἄεισμα, θεοῦ φίλε, ἔρμ' Ἱερῶν
ἦρά νόμους εἰδὼς οὗ, κανόνας τε δίκης
ἀστραβέα στόρεσας γ' οἶμον θέμιδος ζυγοέουης
ἀρχιθυτῶν φῶς, ἠδὲ δεκασπολέων*

Ἰαμβεῖον ὡς ἀπὸ τοῦ Ἀναγινώσκοντος.

*Χρυσῇ βίβλος μοι τίς σε γεννήτωρ τέκει;
τί δ' ἐν σεαυτῇ, εἶπέ μοι, καλὸν φέρεις;
τίνες δέ σοι χρήσονται, λέξον εἰ θέμις.*

Ὡς ἀπὸ τῆς βίβλου ἀπόκρισις :

*Καμπανίας προέδρου ἔκγονον πέλω,
φέρω δ' ἑμαντῇ τῶν πάλαι σοφῶν νόμους·
χρήσονται μοι δὲ οἱ θέλοντες οὗ κρίνειν·*

Σημ. « Ἡπ. Χρονικῶν ». Ὁ συνεργάτης ἡμῶν κ. Χρ. Σούλης, ἐν τῇ προσπαθείᾳ τοῦ ὅπως τὰ « Ἡπ. Χρονικά » φέρωσιν εἰς τὴν δημοσιότητα πᾶν τὸ εἰς τὴν Ἡπειρον ἀναφερόμενον, ἐζήτησε δι' ἐπιστολῆς του πληροφορίας ἀπὸ τὸν Βιβλιοφύλακα τῆς Βιβλιοθήκης Κοζάνης κ. Ν. Δελιαλῆν, ἂν εἰς τὴν Βιβλιοθήκην Κοζάνης, πόλεως ἧτις πολλαπλᾶς σχέσεις εἶχε κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας μετὰ τῶν Ἰωαννίνων, εὐρίσκονται χειρόγραφα σχετικά πρὸς τὴν Ἡπειρον. Ὁ κ. Δελιαλῆς ἀπαντήσας μετ' εὐχαριστήσεως ἀπέστειλεν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων πληροφοριῶν περὶ τῆς Βιβλιοθήκης Κοζάνης, τῆς ὁποίας δυστυχῶς δὲν ἐτυπώθη εἰσέτι κατάλογος τῶν βιβλίων, καὶ τὰς ἀνωτέρω σημειώσεις καὶ ἐνθυμήσεις, τὰς ὁποίας εὐχαρίστως δημοσιεύομεν. Ὁ κ. Δελιαλῆς ὑπεσχέθη ἐπίσης ὅτι θὰ γράψῃ διὰ τὰ « Ἡπειρωτικά Χρονικά » μελέτην περὶ τοῦ διδασκάλου Κοζάνης Ἀμφιλοχίου τοῦ Παρασκευᾶ τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων, ζήσαντος κατὰ τὰ τέλη τοῦ ΙΗ. αἰῶνος.

Σαπφικόν:

«Χαῖρέ μοι Ἱεράρχα θεοῦ, κανὼν δς
ἔμψυχος πέλων κανόνας συνῆξαι
σῆς μαθήσεως τέκμαρ ἀξίαινον,
αἰνετέος γονῆ
τῆς σῆς θεοπροβλήτου Πανιερότητος
γνήσιον τέκνον
ὁ γεωργίος ὁ σκαρλάτος».

Ἐνταῦθα πρέπει νὰ λεχθῆ ὅτι ὁ Θεόφιλος Καμπανίας διετέλεσε μαθητῆς ἐν Κοζάνῃ συμπληρώσας τὰς ἀκροάσεις παρὰ τῷ σοφῷ διδασκάλῳ Εὐγενίῳ τῷ Βουλγάρει μετὰ τοῦ Δαμασκηνοῦ, τοῦ εἶτα μητροπολίτου Θεσσαλονίκης, ἐν ἔτει 1746.

Περὶ τοῦ κώδικος τούτου ποιεῖται μνεῖαν εἰς τὰ «Ἑπειρωτικά Χρονικά» ὁ πρῶην Λεοντοπόλεως Σωφρόνιος (ἔτος Β' σελ. 61).

Ἄλλοτε ἐπίσης ὑπάρχει χειρόγραφον ἐπὶ χάρτου ὑπ' ἀριθ' 19 κώδικος ἐκ σελίδων 168 συγκείμενον, διαστάσεων 24×18, ἐπιγραφόμενον «Πραγματεία περὶ τῶν ἐλληνικῶν συγγραφέων ὑπὸ Ἀθανασίου Πέτρου Ψαλίδα τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων. 1791 Νοεμβρίου 25» ἀρχίζουσα ὡς ἑξῆς: «Οἱ τῶν ἐλλήνων συγγραφεῖς ἤμποροῦν ὡσὰν τὰ μέταλλα κατὰ τὴν ποιότητα νὰ θεωρηθοῦν. Ἐπειδὴ τὰ μέταλλα ἕνα ἀπὸ τὸ ἄλλο διαφέρουν, ἔτσι καὶ αὐτοὶ ἀλλήλων. Ἐμποροῦν λοιπὸν νὰ διαιρεθοῦν εἰς τέσσαρας αἰῶνας κατὰ τὴν καλλονὴν τοῦ ὕφους καὶ παλαιότητα, αἰῶνα δηλ. χρυσοῦν, εἰς αἰῶνα ἀργυροῦν, εἰς αἰῶνα χαλκοῦν καὶ αἰῶνα σιδηροῦν».

Ἐπιγραφή εἰς τὴν ἀργυροχρυσόκοσμητον στολὴν τῆς θαυματουργοῦ Θεομητορικῆς εἰκόνης τῆς ἐν Ζιδανίῳ μονῆς τῆς Κοζάνης :

«Θαυματοργὲ χαρίτωσον τὸν Θεσσαλονικέα
Σερβίων κὺρ Ἰγνάτιον σεπτὸν ἀρχιερέα,
Ὅστις ποιμὴν ἀναδειχθεὶς Σερβίων καὶ Κοζάνης,
Χαριτοβρύτῳ δεξιᾷ σοῦ τῆς κλεινῆς Ζιζάνης,
Ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει του τῆς ἀρχιερατείας,
Ἐδειξ' εὐθὺς εὐλάβειαν μετ' ἄκρας προθυμίας».

(ΔΨΝΕ' Σεπτεμβρίου Δ')

«Ἐγείρας εἰς καλλωπισμὸν εἰκόνης σῆς ἁγίας
Τὸν χριστεπώνυμον λαὸν ταύτης τῆς ἐπαρχίας
Καὶ ἐκλεξάμενος σοφῶς ἀπὸ πολλοὺς τεχνίτας
Θεόδωρον τὸν χρυσοουργὸν τὸν ἀπὸ Καλαρίτας.
Σκέπε λοιπὸν καὶ φύλαττε ὁμοῦ μὲ τὸν ποιμένα
Τὸν ποιμαινόμενον λαὸν καὶ ὕστερον ἐμένα».

Ἐπιγραφή τῆς μονῆς Παναγίας Τουρνικίου τῆς Περιφέρειας Γρεβενῶν:

ἱστορήθη ὁ θεῖος καὶ πάνσεπτος γὰρ τῆς ὑπεραγίας, ἐνδόξου, θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας εἰς τὸν χρόνον τοῦ θεοφιλεστάτου κυρίου Παρθενίου, διὰ συνδρομῆς καὶ ἐξόδων τῶν ἀειμνήστων ἀνδρῶν τοῦ μὲν Παγοσιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις κὺρ Θεοφάνους, τῶν δὲ χρησιμωτάτου Παγούνη υἱοῦ Παῖκου ἐκ Κομέων, ὁ εἰς ἐξ Ἀλασόνοσ, ὁ δὲ ἐκ Καισαρείας. Καὶ ἔστω εἰς ἀνάμνησιν τούτων τῶν μακαρίων συνδρομητῶν καὶ εἰς μακαρίαν μνήμην καὶ αἰώνιον καὶ ἄφρασιν τῶν ἁμαρτιῶν. Διὰ πρεσβειῶν τῆς Παναχράντου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, γένοιτο ἀμήν.

Διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ ταπεινοῦ καὶ ἀχρῖου Πάνου ἐξ Ἰωαννίνων
ἐξ Ἀπριλίου ΙΕ' Καὶ ἔλαβεν τέλος Ἰουνίου Δ'.

Ἡ ἐπὶ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης χρονολογία εἶναι δυσανάγνωστος.